

VENDEPUNKT

ANTROPOSOFISK KULTURHUS ROSENVANGS ALLÉ 251A 8270 HØJBJERG

2018
FORÅR

Gro K. Erbsmehl

Kære publikum!

Det er mig en fornøjelse at byde velkommen til Vendepunkts forårssæson 2018 i Antroposofisk Kulturhus på Højbjerg Torv – vores 58. sæson i den antroposofiske kulturformidlings tjeneste.

Som fælles overskrift for årets arrangementer har vi valgt :

KULTURFORNYELSE

Vi har inviteret en række mennesker indenfor, som hver især kan byde ind med noget der peger hen imod en ny kultur på de forskellige felter. Jeg nævner i flæng:

Metoder inden for landbrug, der kan overflødiggøre pesticider.

Et anderledes blik på hvilken kultur vi kan have omkring vores afdøde.

Et seminar om hvordan vi kan bringe nyt liv ind i vores sprog.

Sang på en ny måde.

En tredje vej mellem rå kapitalisme på den ene side og centraliseret detailstyring på den anden.

Desuden meditation, Kristus-forståelse plus meget mere.

Hold øje med vores facebook-side www.facebook.com/vendepunkt (og del gerne det du synes om), www.vendepunkt.com samt www.antroposofisk-kalender.dk.

En god idé: Tilmeld dig vores e-tjeneste (mailchimp) på info@vendepunkt.com og få pr. e-mail INFORMATIONEN med aktuelt nyt og opdateringer tilsendt.

DOF Vendepunkt udbyder også ungdomsuddannelsen STU Turmalin, www.stu-steiner-skolen-aarhus.dk, en særligt tilrettelagt uddannelse ud fra Rudolf Steiners socialterapi. Målgruppe: unge udviklingshæmmede med generelle indlæringsvanskeligheder. Tilrettelagt som enkeltfagstilbud under folkeoplysningsloven.

Kort sagt velkommen!

Claus Iversen

Forsidebillede: Gro K. Erbsmehl

Tilrettelæggelse: Claus Iversen

Layout: Cecilie Hollensberg

DOF Vendepunkts bestyrelse

er pr. 01.04. 2017:

Elisabeth Møller-Hansen
Anna Margrethe Schollain
Emilie Nordgreen
Gro Erbsmehl
Alexander Muchenberger

Skoleleder:

Claus Iversen

Administrations adresse:

DOF Vendepunkt
Kalkærparken 76
DK - 8270 Højbjerg
CVR. Nr. 1567 5438

Aktivitetsadresse:

Antroposofisk Kulturhus
Højbjerg Torv, Rosenvangs Allé 251 A,
8270 Højbjerg

Sted: Alle arrangementer – hvis ikke andet anført – foregår i Antroposofisk Kulturhus, Højbjerg Torv, Rosenvangs Allé 251 A, 8270 Højbjerg.

Bus nr. 100 Hornslet – Odder 4x i timen
Bus nr. 103 Århus – Odder – Hou 1 x i timen
Bus nr. 18 Moesgaard – Mejlby 2x i timen
Alle til døren.

Tid: Alle onsdagsforedrag begynder kl. 19.30, hvis ikke andet er anført.

Entré: 85,- / 65,- pens. / u.u.u. Billetter ved indgangen.

Info: **Kurstilmelding** sker via **indbetaling** på Merkurbank 8401 0001002759 eller **MobilePay: 2176 7311**

Mærk indbetaling med (fuldt) CPR-nr. & tlf.nr. – evt. mail-adr. Alle kurser afvikles i.h.t. folkeoplysningsloven.

Yderligere info: 2176 7311, info@vendepunkt.com / www.antroposofisk-kalender.dk, www.vendepunkt.com/ www.facebook.com/vendepunkt

Guds fødsel på jord – jesu dåb i jordanfloden 6. januar - epifanifesten

---

 Lørdag 06.01. kl 10-12

 Jørgen Braren Lauritzen

Gud blev menneske for at mennesket skal blive guddommeligt.

Guddommen Kristus inkarnerede i mennesket Jesus ved dåben i Jordanfloden, da Jesus var 30 år gammel. På tre år guddommeliggjorde Kristus mennesket Jesus i bund og grund – gudmennesket Jesus Kristus blev født. Vi befinder os alle bevidst eller ubevidst i denne kristusproces. Der sættes fokus på den præeksistente guddom Kristus - de gamle kulturer kendte Kristus og kaldte ham ved navne som Apollon, Osiris, Ahura Mazdao, Vidar. Der kastes lys på Jesu erfaringer af datidens spiritualitet og behovet for Guds fødsel på jord – i den sammenhæng drages der paralleller til vor moderne tid, hvor vi befinder os i morgenrøden af en ny guddommelig fødsel – Kristi æteriske tilsynkomst. Men først og fremmest fejrer vi det unikke kvantespring, der fandt sted på jord ved Kristi komme – den guddommelige kærlighedskraft forbandt sig med jorden – en ny æra blev født!

Vi fejrer Epifanifesten med foredrag, meditation, salmesang og nadver. Vel mødt!

Tilmelding: Senest: 30.12.2017

Tidspunkt: kl.10.00 -12.00

Pris: 85,- / 65,-

Arr.nr. 2018-101

Jørgen Braren Lauritzen

Foredragsholder: magister, forfatter, psyko-spirituel terapeut Jørgen Braren Lauritzen

Grammatik- og strikkecaféen fortsætter

 Onsdag 17.01. plus de næste fire onsdage (minus vinterferien)
kl. 15.30-17.00

 Anna Margrethe Schollain

Der strikkes videre og drøftes grammatik (med ekskursioner ind i tilgrænsende sproglige felter).

Deltagerne sætter dagsordenen og peger på de fænomener der skal belyses.

Nye deltagere, der vil have deres indre spørgsmål i godt selskab, kan støde til.

Tilmelding: 04.01.2018

Tidspunkt: kl. 15.30 – 17.00

Pris: 200,-

Arr.nr. 2018-201

Anna Margrethe Schollain

Anna Margrethe Schollain * 1944.

Mag. art. i sprog, oversætter, tidl. gymnasie-, steiner- og seminarielærer i fremmedsprog.

Sang på en ny måde ....

 Torsdag 25.01.+01.02.+08.02. (Vinterferie) +22.02.+01.03.+08.03.2018.
Forløb nr 1. Alle gange kl.16.30-18.00

 Nadja Obermöller Svenningsen

Sammen vil vi gå på opdagelse i mulighederne, som den hjertecentrerede vertikale klangbevidsthed åbner for det moderne menneske. Vi vil skabe et oplevelsesrum for dybe menneskelige kvaliteter, som det at kunne være lyttende og klingende på samme tid. Friheden i samtidig at kunne opleve sig i samklang med sig selv, sin næste og helheden, er en glæde, som med fordel kan øves i et klingende fællesskab.

Der vil være mulighed for klingende at fordybe sig i vokalernes og konsonanternes skaberkraft. Sammen vil vi oplevende undersøge hvilke dybere perspektiver der ligger i det syngende, sig selv balancerende og klangcirkulerende menneske. Samtidig deler vi glæden ved at udtrykke os i kor og nyder den sjæls-styrkende kraft i fællesklngen. Vi synger enkle årstidssange og kanons. Kom frisk og sangglad!

Tilmelding: 11.01.2018. Forløb nr.1
Tidspunkt: kl. 19.30
Pris: 395,- pr. forløb
Max. deltagerantal 12
Arr.nr. 2018 - 301

**Nadja Obermöller
Svenningsen**

Nadja Obermöller Svenningsen * 1967. Private sangstudier i New York og Tyskland. Opera-masterclass i Assisi og Rom. Inspireret af Rudolf Steiner i sine studier af sang og klang. Uddannet steinerpædagog og klangmassør. Har arbejdet med HjerteKlang-Centrering siden 2013. Kirkesanger i Freløskirken.

Døden og de der blev tilbage

 Onsdag 31.01. kl. 19.30

 Elisabeth Møller-Hansen

Døden er i den danske kultur et af de få endnu eksisterende tabuområder. Vi kan se andre kulturer, hvor man på mindedage fejrer for og med den døde. Vi hører mennesker fortælle om deres nærdødsoplevelser. Hvordan kan vi selv oparbejde en mere bevidst oplevelse af evighedsperspektivet hos de mennesker vi kender, som nu er døde?

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl. 19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-2102

**Elisabeth Møller-
Hansen**

Elisabeth Møller-Hansen, * 1944, er uddannet Rudolf Steiner-pædagog 1964. Uddannet læge 1971 Skolelæge 1978. Praktiserende læge fra 1979. Formand for DASAM (Dansk Selskab for Antroposofisk Medicin) 1978. Undervisning på Seminariet i Charlottenlund fra 1980. Foredrags- og kursusholder siden 1965 - herunder efteruddannelse af læger og pædagoger i Sverige, i Island og i USA. Medarbejder ved initiativet 'Story Telling a Healing Art' i 2003. Har egen lægepraksis.

Musikforedrag

 Onsdag 07.02. kl. 19.30

 Hans Erik Deckert (introduktion), Jørn Bendixen (cello) og Ulla Erml (klaver)

Johannes Brahms:

Sonate i e- mol for cello og klaver op 38.

Robert Schumann:

5 stykker i folketone for cello og klaver op 102.

Tilmelding: Ingen

Tidspunkt: kl. 19.30

Pris: 85,- / 65,-

Arr. nr. nr. 2018-203

Ulla Erml

Ulla Erml, *1946, er uddannet pianist på solistklassen ved Det Jyske Musikkonservatorium og har sideløbende i perioder studeret ved Janáček Akademiet i Brno samt i Italien og Frankrig.

Jørn Bendixen

Jørn Bendixen, *1953, blev som 16-årig optaget på Det Jyske Musikkonservatorium med cello som hovedfag, med blandt andet Hans Erik Deckert som lærer. Studieophold på Alanus-højskolen i Bonn. Efter endt cellostudium uddannelse på konservatoriets sanglinje som elev af Vagn Thordal.

Hans Erik Deckert

Hans Erik Deckert, *1927 i Hamburg af dansk-tyske forældre. Uddannet på Musisches Gymnasium i Frankfurt am Main og på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København, hvorfra Hans Erik Deckert har diplomeksamen i cello, direktion og musikteori.

Kursus i pilebark

 Lørdag 03.02. kl 10.00-16.00

 Ulla Grün

Jeg har høstet en del pil i sommer, som jeg har afbarket til at lave mindre arbejder i. Barken er nem at gå til, den skal blot oplødes ca. 20 min. og er så klar til at arbejde med. Man kan selvfølgelig også bruge andre naturmaterialer, alt efter interesse og fantasi, der er rigtig mange muligheder. Jeg forestiller mig et par grundlæggende teknikker, vi kan lave sammen, og så kan man jo senere videreudvikle sine egne idéer. Jeg medbringer bark, værktøj samt lædersnører og lignende.

Materialeprisen er ca. 50-75,- alt efter hvor produktiv man er. Betales direkte til kursusesleder.

Tilmelding: Senest 22.01.2018

Tidspunkt: kl 10.00-16.00

Pris: 400,- inkl. frokostbuffet, kaffe / te ad libitum

Arr. nr. 2018-103

Ulla Grün

Ulla Grün, *1949. Pædagog fra Rudolf Steiner-Pædagogseminariet. Tidligere børnehaveleder. Har flettet med pil siden 1995: kurve, udendørs huler og hegn med frisk pil, og har siden uddannet sig i mange forskellige teknikker. Finder og afbarker selv pil, som er et særlig tilgængeligt materiale til mindre flettearbejder.

Sprog som bro mellem mennesker

 Lørdag 10.02. kl. 10-15

 Paul Klarskov

Evnen til at leve i sproget forfalder. Brugen af indforståede betydninger, fraser og manipulation skaber adskillelse og sociale skel. Sammen med følgerne af den digitale udvikling stiller det os i dag i en dramatisk situation. Hvordan kan vi arbejde med sproget, så vi skaber ægte forbindelse mellem mennesker?

Paul Klarskov har arbejdet som sprogformer og skuespiller i mange år. Han vil introducere os til hvordan vi kan bruge sproget bevidst i forbindelse med skuespil, fortælling og kommunikation. Under seminaret vil vi øve os i at bringe sprog, kroppens udtryk og vores indre liv i samspil. Vi bruger digte, eventyr og dramatiske tekster.

Der stilles tekster til rådighed, men man kan også medbringe en egen tekst, som så vidt muligt integreres i arbejdet.

Seminaret henvender sig til alle der interesserer sig for arbejde med skuespil og fortælling, samt alle der ønsker at stifte bekendtskab med sprogformning.

Tilmelding: Senest 01.02. 2018

Pris 300,- inkl. frokostbuffet

Arr.nr 2018-104

Paul Klarskov

Paul Klarskov, *1951, skuespiller, instruktør og mangeårig leder af scenen ved Goetheanum. Arbejder som underviser og kunstnerisk leder ved Marjatta.

Søvnens stadier

 Onsdag 21.02. kl.19.30

 Elisabeth Møller-Hansen

Hvilke bevidsthedstilstande gemmer sig bag søvnens stadier? Og hvordan spiller dags-bevidsthedens vågne liv ind i disse forhold?

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl.19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-204

Søvnløshedens udfordring

 Onsdag 28.02. kl. 19.30

 Elisabeth Møller-Hansen

Hvad kan vi gøre for at falde i søvn? Ritualernes betydning. Bevægelsernes betydning. Hjælp fra naturens skatkammer.

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl.19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-205

Elisabeth Møller-Hansen

Elisabeth Møller-Hansen * 1944 er uddannet Rudolf Steiner-pædagog 1964. Uddannet læge 1971 Skolelæge 1978. Praktiserende læge fra 1979. Formand for DASAM (Dansk Selskab for Antroposofisk Medicin) 1978. Undervisning på Seminariet i Charlottenlund fra 1980. Foredrags- og kursusholder siden 1965 - herunder efteruddannelse af læger og pædagoger i Sverige, i Island og i USA. Medarbejder ved initiativet 'Story Telling a Healing Art' i 2003. Har egen lægepraksis.

Invitation til en eftermiddag om den homøopatiske medicin

 Lørdag 03.03. kl. 14-16.30

 Ulrik Hjelme

Homøopatisk medicin har altid haft trænge kår i Danmark, og det på trods af at det er et stort emne i landene omkring os. Heldigvis er der blandt folk en voksende interesse for homøopatisk medicin, og den anvendes mere og mere.

Derfor har Auning apotek, som forhandler af homøopatisk medicin, sammen med Allergica, der er en dansk producent af antroposofisk homøopatisk medicin, valgt at gå sammen og lave et arrangement for at give et indblik i den denne medicin.

I forbindelse med disse lægemidler vil vi bl.a. komme ind på:

Hvad er antroposofisk homøopati, dens historie, udbredelse, virkning m.m.?
Hvordan produceres de?
Hvordan kan de hjælpe?
Hvilke muligheder er der for tilskud ved køb på apotek?
Historien om Allergica og Auning apotek.

Vi er vært for lidt forplejning undervejs

Der er mulighed for at få råd og vejledning, demonstration af forskellige produkter, Dr. Hauschka m.fl.

Tilmelding senest 16.02.2018
Tidspunkt: kl. 14-16.30
Pris: Fri Entré
Arr. nr. 2018-105

Om sproget

 Onsdag 07.03. kl.19.30

 Anna Margrethe Schollain

Hvad er vores sprog for en størrelse? Et kommunikationsværktøj? Et erkendelsesorgan? En levende organisme? Et væsen? Hvor har vi det fra, og hvad er dets fremtid? Hvad gør sproget ved os, og hvad gør vi ved sproget?

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl.19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-206

Anna Margrethe Schollain

Anna Margrethe Schollain * 1944.
Mag. art. i sprog, oversætter, tidl. gymnasie-, steiner- og seminarielærer i fremmedsprog.

Sang på en ny måde ....

 Torsdage 15.03.+ 22.03.+ 05.04.
+12.04.+19.04.+og 26.04. Forløb
nr 2. Alle gange kl.16.30-18.00

 Nadja Obermöller Svenningsen

Sammen vil vi gå på opdagelse i mulighederne, som den hjertecentrerede vertikale klangbevidsthed åbner for det moderne menneske. Vi vil skabe et oplevelsesrum for dybe menneskelige kvaliteter, som det at kunne være lyttende og klingende på samme tid. Friheden i samtidig at kunne opleve sig i samklang med sig selv, sin næste og helheden er en glæde, som med fordel kan øves i et klingende fællesskab.

Der vil være mulighed for klingende at fordybe sig i vokalernes og konsonanternes skaberkraft. Sammen vil vi oplevende undersøge hvilke dybere perspektiver der ligger i det syngende, sig selv balancerende og klangcirkulerende menneske. Samtidig deler vi glæden ved at udtrykke os i kor og nyder den sjæls-styrkende kraft i fællesklangen. Vi synger enkle årstidssange og kanons.

Kom frisk og sangglad!

Tilmelding senest 01.03 2018. Forløb nr.2
Pris: 395,- pr. forløb
Arr. Nr. 2018- 302
Max. deltagerantal 12

**Nadja Obermöller
Svenningsen**

Nadja Obermöller Svenningsen * 1967. Private sangstudier i New York og Tyskland. Opera-masterclass i Assisi og Rom. Inspireret af Rudolf Steiner i sine studier af sang og klang. Uddannet steinerpædagog og klangmassør. Har arbejdet med HjerteKlangCentrering siden 2013. Kirkesanger i Fredenskirken.

En forårsaften i sangens og musikens tegn kom og syng med!

 Onsdag 14.03. kl. 19.30

 Inge Schøler (cello), Kaja Christensen (klaver) og Jette Rymer (violin)

Det er så herligt at kunne synges foråret ind, og vi har valgt en blanding af årstidens skønneste sange og salmer, som vi akkompagnerer. Desuden spiller vi nogle små musikstykker for violin, cello og klaver. Mød talstærkt op. Alle kan være med!

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl. 19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-207

Jette Rymer

Jette Rymer. *1950, uddannet som musikleder (AM) ved Det Jyske Musikkonservatorium (orkester, kor, violin, blokfløjter, hørelære m.m.) foruden to år på violinstudiet. Gennem mere end 35 år aktiv ved danske Rudolf Steiner-skoler.

Inge Schøler Christensen

Inge Schøler Christensen. *1953, musiklærer på Rudolf Steiner-Skolen i Silkeborg og Musik-deltidsseminariet i Skanderborg.

Kaja Christensen

Kaja Christensen. *1955, uddannet som organist, korleder og hørelære pædagog fra Det Jyske Musikkonservatorium.

Aktiv sakralgeometri

 Lørdag 17.03. kl. 14.00-17.00

 Elsa Wohlwend

Geometrien viser de strukturer eller den universelle orden som ligger til grund for alting. Geometrien - som er det universelle ursprog, skal man praktisere, for at forstå den. I en workshop øver vi de grunddiagrammer som er nøglerne til en virkelig forståelse af geometrien og de informationer som den åndelige verden transformerer ved de geometriske ur fænomener.

Denne lørdag vil vi, udover oplægget ved Elsa Wohlwend, selv bevæge os ud i udformningen af disse lovmæssigheder. Vi skal have geometritegning.

Medbring passer, lang lineal (min. 50cm), hårde og bløde tegneblyanter samt farveblyanter og blyantspidser. Papir udleveres. Du vil ved kursets slutning kunne gå hjem med et af verdens mange vidundere.

Tilmelding: 05.03 2018
Tidspunkt: kl. 14.00-17.00
Pris: 250,- inkl. kaffe / te
Arr. nr. 2018-106

Elsa Wohlwend

Elsa Wohlwend, *1938 er født i Schweiz. Uddannet lærer i 1964. Lærer på Steinerskolen i Århus og Odense. Socialpædagog på Marjatta og Elmehøjen på Fyn. Har arbejdet 15 år i Grækenland. Studiet af tal og geometri har gennem hele livet haft Elsa Wohlwends store interesse.

Musik og Poesi

🕒 Onsdag 21.03. kl. 19.30

👤 Clara Richter-Bæk, Ulla Erml og
Dorthe Rosendahl

Trioen optræder med påskelegenden 'Rødkælken' af den svenske forfatter Selma Lagerlöf. Før, efter og indimellem legenden vil der blive spillet musik for violin og klaver.

'Musik og Poesi' er en poetisk trio bestående af violinist og koncertmester i Randers Kammerorkester Clara Richter-Bæk; koncertpianist Ulla Erml og fortæller Dorthe Rosendahl. Trioen blev dannet for ca. et år siden og giver forestillinger hvor det er ønsket.

Tilmelding: Ingen

Tidspunkt: kl.19.30

Pris: 85.- / 65.-

Arr. nr. 2018-208

Innere Entwicklung, Meditation, Weltverantwortung.

Einführung in den anthroposophischen
Schulungsweg

🕒 23.03 kl. 19.30 – 21.00 & lørdag
24.03.2018 kl. 9.00 – 16.00

👤 Thomas Meyer

Der moderne Mensch steht an der Schwelle zur geistigen Welt; unbewusst hat er sie bereits überschritten. Dass dies auch bewusst geschehe, ist der Zweck des Schulungsweges der Anthroposophie. Was hat dieser mit unserer viergliedrigen Gesamtwesenheit zu tun? Was ist der Kainsweg? Und was unsere Verantwortung für die Erde? Am Freitagabend wird ein einführender Überblick über die Grundübungen gegeben. Am Samstag wird dies näher ausgearbeitet.

ARRANGEMENTET AFHOLDES PÅ TYSK

Tilmelding senest 10.03.2018

Pris: kr. 650,-/500,- for studerende, inkl. vegetarisk/gluten- og laktosefri frokost lørdag, kaffe/te.

Arr. nr.2018-107

Thomas Meyer

Thomas Meyer er født i Basel 1950. Universitetsstudium: filosofi, tysk og engelsk.

Uddannet som Waldorflærer, har arbejdet som underviser.

Fra 1985 og frem free lance-journalist og skribent, udgiver af W.J. Steins efterladte værker. Medarbejder ved Troxler-Institut i Basel, 1990 grundlægger af Perseus Verlag. Fra 1996 og frem udgiver af tidsskriftet *Der Europäer*.

Om christofferus

🕒 Onsdag 04.04. kl. 19.30

👤 Jette Rymer

Den gamle legende om Christofferus danner rammen om et samarbejde gennem hele indeværende skoleår mellem Hadruplund, en institution for udviklingshæmmede, STU-elever fra Rudolf Steiner-Skolen i Aarhus og elever fra specialklasserne i Rudolf Steiner-Skolen i Silkeborg.

Legenden er blevet til et stort syngespil, som Torben Olesen er forfatter og Jette Rymer komponist til.

Samarbejdet og indstuderingen finder sted på Hadruplund hver uge og har forenet sang, musik, eurytmi og skuespillkunst i dette herlige syngespil.

Aftenen vil indeholde selve fortællingen om Christ-Offerus, gennemgang af spillets opbygning og betydning for de udviklingshæmmede samt af musikken og sangene.

Som noget ganske særligt vil nogle af de unge aktører og et par pædagoger deltage med nogle eksempler fra spillet.

Vel mødt til en særlig aften i Vendepunkt. På vegne af hele Christofferus-gruppen Jette Rymer.

Hele syngespillet opføres på Hadruplund d. 15.16. og 18. juni 2018.

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl.19.30
Pris: 85.- / 65.-
Arr. nr. 2018-209

Jette Rymer

Jette Rymer. *1950, uddannet som musikleder (AM) ved Det Jyske Musikkonserverium (orkester, kor, violin, blokfløjter, hørelære m.m.) foruden to år på violinstudiet. Gennem mere end 35 år aktiv ved danske Rudolf Steiner-skoler.

Nyt introkursus i plantefarvning

🕒 Fredag 06.04.2018 kl. 15.00-20.00
Lørdag 07.04.2018 kl. 10.00 -open end

👤 Grethe Harrebye

Med enkle metoder kan du lære at farve dit eget uldgarn med naturens farver og uden brug af giftige kemikalier. Med udgangspunkt i fire farver kan du med overfarvninger fremtrylle alle farveskalaens nuancer.

Tilmelding senest 31.03. 2018

Pris: 600,- inkl. materialer

Medbring selv madpakke

Rudolf Steiner-Skolen, Strandvejen 102, Aarhus / værkstederne

Arr.nr 2018-302

Grethe Harrebye

Grethe Harrebye, * 1940. Pædagog og plante-farver. Tidligere leder af plantefarveriet på Tekstilværkstedet i Aarhus N (Butikken Gåseøjet, 8000 C).

Den Treide vej

 Fredag 06.04.2018 kl. 19.30 – 21.15 +
lørdag 07.04.2018 kl. 09.30 – 16.00

 Arne Øgaard, Norge

Fredag kl. 19.30

En innføring i Rudolf Steiners initiativer til samfunnsfornyelse, tregreningen, den sosiale grunnlov og Steinerskolen.

Lørdag kl. 09.30

Hvordan kan Rudolf Steiners ideer anvendes i dagens situasjon, hvor vi er fanget i en økonomi som krever kontinuerlig vekst samtidig som økonomien er i ferd med å ødelegge vår klode.

Kl. 11.00 -11.15 Kaffepause

Kl. 11.15 -12.30 Seminar

Kl. 12.30 -13.15 Frokostpause med vegetarisk buffet.

Kl. 13.15-14.30 Andre aktuelle motsetninger som vil bli bearbejdet, er forholdene mellom offentlig og privat, politikk og grasrot, konkurranse og samarbeid, global og lokal, ånd og materie.

Kl. 14.30-15.00 Kaffepause

Kl. 15.00-16.00 Samtale og fremblik

Tilmelding: Senest 24.03.2018

Tidspunkt: se ovenfor

Pris: 650,- / u.u.u. 500. inkl. forplejning

Arr.nr 2018-108

Arne Øgaard

Arne Øgaard, *1952, er utdannet i realfag og ernæringsfysiologi og har bodd i et jordbruksskolektiv. Han er overskolelærer på Steinerskolen i Moss og har i 18 år vært redaktør i norske Pengevirke. Han har skrevet et stort antall artikler i pressen og hans siste bok er *En tredje vei, ikke til høyre, ikke til venstre, men frem mot en mer bærekraftig og rettferdig fremtid.*

Kristi vej gennem århundrederne

 Onsdag 18.04. kl. 19.30

 Jørgen Braren Lauritzen

Allerede i de gamle mysterier kendte de indviede Kristus. Ved vor tidsregnings begyndelse inkarnerede Kristus som menneske og trådte synligt frem i blandt os – Gud blev menneske i en tid, der havde umådeligt svært ved at fatte den enestående, guddommelige tilsynekomst, der fandt sted. Vi følger Kristi vej til menneskene i de første efterkristne århundreder, gennem middelalderen og frem til vor moderne samtid, hvor Kristi æteriske tilsynekomst begynder at finde sted – hvor den kristne tro kulminerer i skuende erkendelse og forening med Gud. Der sættes fokus på nutidens overfladiske materialisme og menneskers reaktion herpå: en søgen efter ånd, mening og sandhed.

Foredraget er inspireret af Rudolf Steiners foredrag i København 1913.

Tilmelding: Ingen

Tidspunkt: kl. 19.30

Pris: 85,- / 65,-

Arr. nr. 2018-209

Jørgen Braren Lauritzen

Foredragsholder: magister, forfatter, psyko-spirituel terapeut Jørgen Braren Lauritzen

Landbruget som samfundsgode

 Onsdag 25.04. kl. 19.30

 Kim Qvist

”Når mere end 60 % af den danske muld er under plov, kan vi så stille krav til hvilken produktion der skal pågå? Bør landbruget levere samfundsgoder udover fødevarer? Har dansk landbrug i sin nuværende form en reel fremtid? Har økologien og biodynamikken alle svar? Må mere end 25 millioner svin fortrænge danskernes krav til renere natur, miljø og bedre klima? Skal næste generation også have rent drikkevand i form af grundvand? Kan socialt ansvar kombineres med landbrugsproduktion?” Ja, spørgsmål er der nok af, men hvad er svarene? Kom og hør Kim Qvists holdninger til ovenstående.

Et eksempel på se:

Crowdfunding og sæt en skov sammen med os!
<https://www.boomerang.dk/projects/gi-et-trae-sammen-saetter-vi-en-hel-skov/>

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl.19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-210

Kim Qvist

Kim Qvist, 54 år, uddannet folkeskolelærer, familierapeut, tidl. forstander på døgninstitutioner, tidl. forstander på Kalø Økologisk Landbrugsskole, tidl. byrådsmedlem. Nuværende direktør på Topkærgaard (www.topkaergaard.dk) og direktør for Danmarks Økologiske Jordbrugsfond (www.jordbrugsfond.dk), bestyrelsesmedlem i Økologisk Landsforening.

Cirkulær økonomi (bæredygtighed i praksis)

 Onsdag 02.05. kl 19.30

 Esben Vestergård Pedersen

Den grønne omstilling er tyngt af afmagt og ansvarsforskydelse - vi har glemt os selv og hinanden. Hvordan kan små ting, være med til at understøtte den større udvikling? Hvordan kan du som menneske gøre en reel forskel og bytte din dårlige samvittighed ud med kreative løsninger?

Fra kaffegrums til svampe

Fra CO2 til alger

Fra ørken til skov

Foredragsholderen sætter fokus på konkrete tiltag, teknologier og projekter, og sine egne erfaringer med at implementere disse i Danmark.

Tilmelding: Ingen
Tidspunkt: kl.19.30
Pris: 85,- / 65,-
Arr. nr. 2018-211

Esben Vestergård Pedersen

Esben Vestergård Pedersen. *1988, diplomingeniør i forretningsudvikling, speciale i biomimik og Blue Economy. Certificeret permakulturst. Initiativtager til Fra Grums til Gourmet. Projektleder ved Danmarks Grønne Tænk tank, Concito. Foredragsholder og workshop facilitator.

Den biodynamiske metode som overflødig gør pesticider. Debatarrangement

---

 Lørdag 05.05. kl.10.00-16.00

 Verner Andersen

Landbruget bekæmper i stigende omfang skadevoldere, dvs. svampesygdomme, skadedyr og ukrudt, med pesticider og GMO-løsninger.

Rudolf Steiner omtalte imidlertid allerede i 1924 mulighederne for at håndtere skadevoldere med metoder der holder sig inden for det levendes rammer.

En af metoderne er brug af **askepræparater**.

Tilmelding senest 24.04.2018

Pris 400,- inkl veg. frokostbuffet og kaffe/te

Arr.nr 2018-109

Verner Andersen

Verner Andersen, *1950, ejer en frugtplantage, og et primært ledemotiv for hans liv er opnåelse af en dybere indsigt i askepræparaternes natur og virkemåde. Han er uddannet landmand, landbrugstekniker og agronom, har bl.a. arbejdet for Indo-Danish Project i Indien, været landbrugslærer og undervist på Skillebyholm i Järna/Sverige. Siden 1990 arbejdet på eget biodynamisk jordbrug med hovedvægt på frugtavl.

Kulturcafé søndag d. 8. april kl.15
v/ Eurytmiensemblat Ildfuglen

Entrè 100/80 kr incl. kaffe og kage

**BEVÆG DIT LIV
EURYTMIKURSUS**

6 mandage kl. 10-12 i ugerne 4-6-8-10-12-15

Start: 22. jan. 2018

Alle er velkomne!

Pris: 600 kr.

Henv. Bente Møller 2119 3867 el. mllerbente@gmail.com

ZIMMERMANN-STÆVNE

**For medlemmer af Den Frie Højskole for Åndsvidenskab.
Fælles studiearbejde om mantraerne fra 10. klasstime.**

Fredag 26. - søndag 28. januar 2018

Vi vil beskæftige os med mantraerne fra den 10. klasstime. Vi vil betragte menneskets anstrengelser med at se sig selv udefra - over 12 trin, hvor betragtningsspektret kræver en større og større bevidsthedsanstrengelse.

Da arbejdsformen er den frie samtale, vil vi samtidig betragte et sådant bevidsthedsarbejde i et fællesskab, som det sker i processen med den omvendte kultus, hvor det arbejdende menneskefællesskab hæver sig op til englene i arbejdsbestræbelsen.

Denne proces er skildret i foredraget fra 3.3.1923 i GA 257, Antroposofisk fællesskabsdannelse. Her skildres hvordan mennesker kan føle sig forenede, idet menneskesjæl vågner ved menneskesjæl og således virkelig arbejder blandt åndelige væsener i den åndelige verden. Det kan opleves, også selvom det ikke skues. Søndag afsluttes der med en fælles holdt 10. klasstime.

Forberedelseskredsen:

Jeppe Flummer, Jytte Germundsen,
Uta Møller, Elisabeth Møller-Hansen,
Anna Margrethe Schollain

PROGRAM

Fredag d. 26. januar

19:00 Oplæg I og samtale
21:00 Slut

Lørdag d. 27. januar

09:00 Oplæg II og samtale
10:15 *Kaffepause*
10:45 Musikalsk arbejde
11:15 Oplæg III og samtale
12:15 *Frokostpause*
13:45 Eurytmi
14:30 Oplæg IV og samtale
15:45 *Kaffepause*
16:15 Eurytmi
17:00 Musikalsk arbejde
17:45 Slut

Søndag d. 28. januar

09:00 Eurytmi
09:45 *Kaffepause*
10:15 Fælles holdt klasstime.
Mantraerne fra 10. klasstime
11:30 Afsluttende samtale. Fremblik.

Teknisk arrangør: DOF Vendepunkt.
Tilmelding senest 19.01.2018 til:
2176 7311 eller info@vendepunkt.com
Pris: 350 kr. inkl. kaffe og te, ekskl. frokost. Hver især medbringer en ret til fælles frokostbord.
Konto: 8401 - 0001002759

Tilmelding senest: 19.01.2018

Tidspunkt: Se ovenfor

Pris: 350 kr selvforplejning

Arr. nr. 2018-102

VENDEPUNKT

Vi mangler **frivillige**, som vil give en hånd med ved afviklingen af DOF Vendepunkts aktiviteter.

Mail: info@vendepunkt.com

Ring hvis du vil vide mere

2176 7311

Fonden til Fremme af Antroposofisk Kulturel Virksomhed

Foråret 2018

En gaveopfordring.

I 2016-17 fik Steinerskolerne 10.000 kr til implementering af finansieringen af 11. og 12. klasse, det såkaldte Steiner HF. Vendepunkt fik 15.000 kr. til sin virksomhed, og Børnehaveseminariet fik 10.000 kr til 3. års-elevernes rejse til Goetheanum.

Fonden har i 2016-17 støttet yderligere 17 projekter i Danmark og i udlandet med i alt 161.000 kr.

Vi håber, at de, der har modtaget midler fra fonden, fortæller om fonden til venner og bekendte, så kassen kan blive fyldt op igen.

Princippet er, at vi deler de penge ud, som vi får. Og man er meget velkommen til at vedføje et ønske. I bestyrelsen er vi glade for at kende vores bidragsyderes ønsker, blot må man ikke opfatte det som en juridisk betingelse for gaven. Gaven skal under alle omstændigheder gives frit til bestyrelsens vurdering af anvendelsen. Nogle giver store gaver, mange giver små gaver. Begge dele er vigtigt for fondens videre virksomhed, da antallet af gavegivere gerne skulle op over den magiske grænse på 100 om året. Bidragsyderne har tidligere kunnet trække beløbet fra i skat. Se nærmere på www.antroposofisk-kulturfond.dk om dette stadig er muligt.

Fonden til Fremme af Antroposofisk Kulturel Virksomhed har en bankkonto med Reg. 8401 konto 1021106. Vi sender også gerne et FI-kort.

Det er en stor glæde at kunne udlodde disse mange penge til udvikling af en antroposofisk kultur. Vi siger hjerteligt tak til de mennesker, der gør dette muligt.

Fonden til Fremme af Antroposofisk Kulturel Virksomhed:

Ellen Thuesen (formand), Jess Thiersen (advokat), Søren Toft (sekretær).

Auning Apotek

v/ Ulrik Hjelme

apotek

Alt i homøopatisk og antroposofisk medicin mm.

Lave priser, sender fragtfrit og leverer hurtigt

Faglært rådgivning v/ Bodil, Aase eller Betina

Kontakt os på 8648 8011 eller e-mail: auning@apoteket.dk

Auning Apotek – Centervej 4 – 8963 Auning – www.auning-apotek.dk

JO MERE DU KOMMER JO MINDRE BETALER DU

Vendepunkt har også i dette forår rabatmulighed for dig der kommer ofte:
Jo mere du kommer – jo mindre betaler du.

Rabatmuligheden gælder alle onsdagsforedragene der afholdes i Antroposofisk Kulturhus.

Rabatkort underskrives ved indgangen og kan anvendes til d. **30.06.2018**
Kortet er personligt, og der står på kortet, om det er til reduceret eller fuld betaling.
Kortet er gyldigt med underskrift, stempel og dato fra Vendepunkt.

1. gang du kommer pris: 65 kr. / 85 kr.

Normal betaling 65 kr. / 85 kr.

_____

Deltager navn

2. gang du kommer pris: 60 kr. / 75 kr.

Normal betaling 65 kr. / 85 kr.

3. gang du kommer pris: 50 kr. / 70 kr.

Normal betaling 65 kr. / 85 kr.

_____

Vendepunkt underskrift

4. gang du kommer pris: 45 kr. / 60 kr.

Normal betaling 65 kr. / 85 kr.

Reduceret betaling
Normalpris 65 kr.

5. gang du kommer pris: 40 kr. / 50 kr.

Normal betaling 65 kr. / 85 kr.

Reduceret betaling
Normalpris 85 kr.

VENDEPUNKT

Hvis ikke andet angivet, foregår arrangementet i:
Antroposofisk Kulturhus • Rosenvangs Allé 251 A • 8270 Højbjerg Torv

Buslinje 18, 100 og 103 kører til døren